

การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Administration of the Local Health Security Fund Under Ban-Wa
Subdistrict Administrative Organization, Bang Pa-IN District,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

สุพิชญา บุญพิชัย¹ อภิชาติ พานสุวรรณ²
Supichaya Boonpichai, Apichat Pansuwan

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่เข้ารับบริการสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลบ้านห้วยได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่ม ผู้พิการ กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง กลุ่มสตรี และกลุ่มวัยทำงาน จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นด้าน การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค 0.978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดองค์กร และด้านการบริหารหรือพัฒนา กองทุนมีความคิดเห็นในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ

Received: 2022-08-18 Revised: 2022-09-23 Accepted: 2022-09-30

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, Master of Public Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: boonpichai2829@gmail.com

² หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, Master of Public Administration Master of Public Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

Abstract

This study aimed 1) to study the administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. 2) to compare opinions to the administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province according to personal factors. The samples of this study were 351 local people who got public health services in Ban-Wa subdistrict which were the elderly group, people with disability patients with chronic diseases, women group and working people group. Tools of this study were the questionnaire which had the liability value of the administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The liability and the calculated ronbach's reliability coefficient alpha of the questionnaire was 0.976. The analytical statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The result found that; 1. The administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province, the overall opinions were at the highest level and when considering each aspect found that the planning aspect and monitoring and evaluation aspect had the highest opinions level, on the management and the administration or funding development aspect had the high opinions level. 2. The comparison of the administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors of people found that people with different sex, educational levels, occupations, and monthly income did not have the difference on the opinion to the administration of the local health security fund under Ban-Wa subdistrict administrative organization, Bang Pa-IN district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province.

Keywords: The administration of the local health security

บทนำ (Introduction)

กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ นับว่าเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในระบบสุขภาพของประเทศไทยในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของประชาชน จากหลายภาคส่วนในสังคม โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานหน่วยงานองค์กรและภาคีเครือข่ายในพื้นที่เข้ามาร่วมค้นหาปัญหาและความต้องการของประชาชนในการร่วมวางแผน และส่งเสริมให้เกิดการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพ โดยสามารถติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมกับประชาชน กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่นอกจากมีเจตนารมณ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่แล้ว ยังสนับสนุนให้ประชาชนได้แสดงบทบาทในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ และส่งเสริมให้บุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่ได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนประชาชนในการดูแลสุขภาพตนเองเช่นกัน ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน สามารถดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเองและการสร้างกลไกในสังคมที่จะต้องเข้ามาร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการกองทุน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนฯ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนฯ และนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางกำหนดหลักเกณฑ์และนโยบายการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนแตกต่างกันการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มประชาชนที่รับบริการสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง กลุ่ม และกลุ่มผู้ใหญ่ จำนวน 1,415 คน (อ้างอิง : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 351 คน โดยใช้สูตรคำนวณ ของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane (อ้างอิงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2549) กรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Simple Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่ม โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

สุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนโดยใช้วิธีการสุ่ม Simple Random sampling ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปในหมู่บ้าน จึงทำการเก็บข้อมูลให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} N &= 1,415 \\ &1 + 1,415 (0.05^2) \\ &= 1,415 / 4.03 \\ n &= 351.1 \\ &= 351 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 351 คน

โดย n คือ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

N คือ กลุ่มประชาชนที่รับบริการสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires)

วิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำราแนวคิด ทฤษฎี หนังสือหรือเอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยต่างๆ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตในการศึกษา และเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. รวบรวมเนื้อหาและสาระต่างๆ ที่ได้จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. สร้างร่างแบบสอบถาม เรื่อง การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวม 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุนฯ และด้านการติดตามและประเมินผล ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นคำถามปลายเปิด

4. นำร่างแบบสอบถามและร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง ถ้ามีข้อแก้ไข ดำเนินการตามคำแนะนำ จากนั้นดำเนินการจัดทำเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและการทดลองใช้

คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้นดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ โดยวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความชัดเจน เข้าใจตรงกัน สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

โดยให้เกณฑ์ในการตรวจสอบพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า (IOC) โดยใช้เกณฑ์
 ข้อคำถามที่มีค่า (IOC) ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีค่าความสอดคล้องใช้ได้
 ข้อคำถามที่มีค่า (IOC) ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง
 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.95 จึงถือว่าใช้ได้

$$\text{สูตรการคำนวณค่า } \frac{IOC \sum R}{N}$$

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างแต่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรกลุ่มตัวอย่างจริง ได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการสาธารณสุขในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของคอนบราช (Cronbach) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.978 ซึ่งมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน (0.7) แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยในการขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชาชนที่รับบริการสาธารณสุข ในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มประชาชนที่รับบริการสาธารณสุข ในพื้นที่ตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยตรงด้วยตนเอง และนัดหมายวันที่จะไปขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยจะติดต่อประสานทางโทรศัพท์และส่งแบบสอบถามต่อไปจนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครบ จำนวน 351 คน โดยผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับกลับคืนมาจำนวน 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและมีความสมบูรณ์ นำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบด้วยค่าที (Independent Sample t - test) ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การทดสอบแบบวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวแปร (One way ANOVA) หรือค่าเอฟ (F - test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยใช้การจัดกลุ่มที่มีความหมายใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 และมีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท/เดือน จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6

2. การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดองค์กร และด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุนมีความคิดเห็นในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านห้วย อำเภอบางปะอิน จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุน และด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุน และด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุน และด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุน และด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุน และด้านการติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว่า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดองค์กร และด้านการบริหารหรือพัฒนากองทุนมีความคิดเห็นในระดับมาก การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ บริหารตามแผนงานที่วางไว้โดยให้ความเสมอภาคต่อประชาชนทุกกลุ่มให้ได้รับสิทธิในการรับบริการโดยเท่าเทียมเสมอภาคกันด้วยการยึดมั่นปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหลักประกันสุขภาพเป็นหลัก และมีการสรรหาบุคลากรผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการหรือกิจกรรมได้เหมาะสมทั้งบริหารจัดการให้มีบุคลากร และวัสดุครุภัณฑ์จำนวนที่เพียงพอและมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลและกำกับติดตามการดำเนินงานของกองทุนในการดำเนินงานตามแผนให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ชุนวิเศษ (2558) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นใน

จังหวัดชัยนาทสรุปผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านลักษณะกองทุน ด้านการนำกองทุน ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการจัดกระบวนการ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และด้านการวัดวิเคราะห์และจัดการความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ พวงมาลัย และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราสรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมการรับรู้ต่อการปฏิบัติการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งเรือง แสนโกษา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ในเครือข่ายบริการสุขภาพที่ 7 กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์) สรุปผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นพบว่ามีความปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนการบริหารจัดการผู้นำการรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนการวางแผนสุขภาพชุมชนความคาดหวังในประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับกองทุนการจัดทำกิจกรรมบริการสุขภาพตามชุดสิทธิประโยชน์การสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารกองทุน การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน และการประชาสัมพันธ์กองทุน

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหว้า อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญารัตน์ นุรักษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลการได้รับการตามชุดสิทธิประโยชน์ของกองทุนที่มีการบริหารจัดการระดับดี และระดับปานกลาง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-2.25, p < 0.05$) ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น คือ ความไม่เพียงพอของงบประมาณในหมวดค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการหรือพัฒนากองทุนให้มีประสิทธิภาพ และขาดการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของกองทุน ดังนั้น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติควรเพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการ และคณะกรรมการบริหารกองทุนควรประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของกองทุนให้ประชาชนได้รับทราบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชนันท์ งามน้อย และพีระพล รัตน์ (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี สรุปผลการวิจัยพบว่า การรับรู้บทบาทของคณะกรรมการฯ โครงสร้างขององค์กร

และการสื่อสารขององค์กรสามารถทำนายผลการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 70.80 ($R^2 = 0.708$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นควรมีการรับรู้บทบาทของตนเอง มีการจัดโครงสร้างขององค์กร และมีการติดต่อสื่อสารกันที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of Knowledge)

1. หลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตั้งขึ้นเพื่อให้การบริหารและการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่เป็นไปด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีระบบรองรับการดำเนินงานคณะกรรมการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

2. สิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาลของข้าราชการ คຸ້ມครองบริการรักษาพยาบาลให้กับข้าราชการและบุคคลในครอบครัว (บิดา มารดา คู่สมรสและบุตรที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย) เมื่อเจ็บป่วยสามารถเข้ารับบริการรักษาพยาบาลได้ที่โรงพยาบาลของรัฐ โดยมีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ทำหน้าที่ดูแลระบบออกกฎระเบียบ

3. สิทธิประกันสังคม คຸ້ມครองบริการรักษาพยาบาลให้กับผู้ประกันตนตามสิทธิ สามารถเข้ารับบริการรักษาพยาบาลได้ที่โรงพยาบาลที่เลือกลงทะเบียน โดยสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ทำหน้าที่ดูแลระบบการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล

4. สิทธิหลักประกันสุขภาพ 30 บาท คຸ້ມครองบุคคลที่เป็นคนไทยมีเลข ประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ไม่ได้รับสิทธิสวัสดิการข้าราชการ หรือสิทธิประกันสังคม หรือสิทธิสวัสดิการรัฐวิสาหกิจหรือสิทธิอื่นๆ จากรัฐ ให้ได้รับบริการ สาธารณสุข ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต ตาม พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 โดยมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ทำหน้าที่บริหารจัดการระบบเพื่อการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด

5. หน่วยบริการประจำ หมายถึง หน่วยบริการหรือกลุ่มหน่วยบริการที่ขึ้น ทะเบียนเป็นหน่วยบริการประจำโดยได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อบริการสาธารณสุขในลักษณะเหมาจ่ายรายหัว และค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนด โดยหน่วยบริการมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1. บริการด้านเวชกรรม 2. บริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิต อย่างเป็นองค์รวมทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจ วินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพ 3. มีเครือข่ายหน่วยบริการเพื่อการส่งต่อการรักษา ในกรณีเกินขีดความสามารถ 4. ผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพสามารถเลือกเป็นหน่วยบริการประจำเพื่อเข้ารับบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายได้ตามสิทธิที่กำหนด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลจากการวิจัยนั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์จริงได้อย่างสมเหตุสมผล และมีแนวโน้มว่าจะเป็นไปได้ โดยยกแนวทางในการนำไปพิสูจน์ในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การพัฒนาการดำเนินของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นทำให้กองทุนฯ มีการพัฒนาดีขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ ได้ การดำเนินงานทุกขั้นตอนของการพัฒนาการดำเนินงาน
2. มีการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการกองทุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ
3. มีการนำประเด็นยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มาจัดทำจัดทำเป็นแผนงานโครงการซึ่งจะตอบสนองและแก้ไขปัญหาภาวะสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นรวมถึงจะส่งผลต่อการก่อให้เกิดนวัตกรรมสุขภาพในชุมชนซึ่งจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่คือประชาชนสามารถแสดงบทบาทในการดูแลสุขภาพตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นการพัฒนาต่อเนื่องให้ได้องค์ความรู้เพิ่มเติมจากการพิสูจน์ตามข้อเสนอที่มีผลต่องานวิจัย

1. กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบล เป็นการดำเนินงานที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วประเทศ และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับต่อไปโดยลักษณะการทำวิจัยนั้น ควรเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในลักษณะของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วม เพื่อให้โอกาสกับคนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในประเด็นปัญหาต่างๆ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
2. ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพเช่น งบประมาณ กลวิธีการดำเนินงาน ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
3. มีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของคณะกรรมการบริการและคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ
4. มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างนวัตกรรมสุขภาพในชุมชนภายใต้การสนับสนุนของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น
5. มีการศึกษาวิจัยโดยนำผลการศึกษาไปทดลองใช้ในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันของกองทุนหลักประกันสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กอบกาญจน์ เจริญทอง. (2556). การสร้างเสริมพลังอำนาจทางสุขภาพ: บทบาทที่สำคัญของพยาบาล. *วารสาร พยาบาลทหารบก*. 15(3), 86 – 90
- เกรียงไกร ธุระพันธ์ (2560). แนวทางการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะสุขภาพในกลุ่ม ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ. (2560). ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
- จรัสทิพย์ ดังกิจเจริญ. (2561). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉันทลักษณ์ เฉลยพจน์ (2559). ความรู้ ทักษะและการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ตามโครงการนำร่อง ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสาขาพื้นที่ (ราชบุรี).วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2559). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์เนตพรีนซ์ตั้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2562). การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Weber.B. (1996). *Participation management: Concept theory and implementation Atlanta*. Ga: Georgia State university Press
- Fayol.BT. (1947). *Community Involvement in Health System for Primary Health Care*. Geneva: World Health Organization.